

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 7 szkoły podstawowej,

spójne z *Programem nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa* autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic

Wymagania na poszczególne oceny[1]				
konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
1. Środowisko przyrodnicze Polski				

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · podaje cechy położenia Polski w Europie na podstawie mapy ogólnogeograficznej · podaje całkowitą powierzchnię Polski • wymienia kraje sąsiadujące z Polską i wskazuje je na mapie • wymienia najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej Polski • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plejstocen, holocen</i> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>rzeźba polodowcowa (glacialna)</i> • wymienia formy terenu utworzone na obszarze Polski przez lądolód skandynawski • wymienia pasy rzeźby terenu Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · omawia cechy położenia Europy i Polski na podstawie mapy ogólnogeograficznej · opisuje granicę między Europą a Azją na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy · odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na mapie Polski i Europy • wskazuje na mapie przebieg granic Polski • omawia proces powstawania gór • wymienia ruchy górotwórcze, które zachodziły w Europie i w Polsce • wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej góry fałdowe, zrębowe oraz wulkaniczne w Europie i w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · oblicza rozciągłość południkową oraz rozciągłość równoleżnikową Europy i Polski · opisuje dzieje Ziemi · wyjaśnia, jak powstał węgiel kamienny · charakteryzuje na podstawie map geologicznych obszar Polski na tle struktur geologicznych Europy · opisuje cechy różnych typów genetycznych gór · przedstawia współczesne obszary występowania lodowców na Ziemi i wskazuje je na mapie ogólnogeograficznej świata · charakteryzuje działalność rzeźbotwórczą lądolodu i lodowców górskich na obszarze Polski · omawia na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · rozróżnia konsekwencje położenia geograficznego oraz politycznego Polski • charakteryzuje jednostki geologiczne Polski • wskazuje na mapach Europy i Polski obszary, na których występowały ruchy górotwórcze • przedstawia proces powstawania lodowców • wykazuje pasowość rzeźby terenu Polski • przedstawia czynniki kształtujące rzeźbę powierzchni Polski • rozpoznaje główne skały występujące na terenie Polski • podaje przykłady gospodarczego wykorzystania surowców mineralnych w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · wykazuje konsekwencje rozciągłości południkowej i rozciągłości równoleżnikowej Polski i Europy · wykazuje zależność między występowaniem ruchów górotwórczych w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski • wykazuje zależność między występowaniem zlodowaceń w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski • opisuje wpływ wydobycia surowców mineralnych na środowisko przyrodnicze • wykazuje wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę • ocenia znaczenie gospodarcze rzek
---	--	---	--	---

<p>i wskazuje je na mapie</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne rodzaje skał • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ciśnienie atmosferyczne, niż baryczny, wyż baryczny</i> • wymienia cechy klimatu morskiego <p>i klimatu kontynentalnego</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwy mas powietrza napływających nad terytorium Polski • wymienia elementy klimatu • wyjaśnia znaczenie terminu <i>Średnia dobową temperaturą powietrza</i> • wymienia czynniki, które warunkują różnicowanie temperatury powietrza <p>i wielkość opadów w Polsce</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa przeważający kierunek wiatrów w Polsce • wyjaśnia znaczenie terminu <i>przepływ</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zlodowacenia na obszarze Polski • opisuje nizinne i górskie formy polodowcowe • porównuje krzywą hipsograficzną Polski i Europy • dokonuje podziału surowców mineralnych • podaje cechy klimatu Polski • podaje różnicowanie długości okresu wegetacyjnego w Polsce na podstawie mapy tematycznej • opisuje wody powierzchniowe Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • rozpoznaje typy ujść rzecznych • opisuje zjawisko powodzi • wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski obszary zagrożone powodzią • wskazuje na mapie Polski rozmieszczenie największych sztucznych zbiorników wodnych 	<p>ukształtowania powierzchni Europy</p> <p>i Polski</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce na podstawie mapy tematycznej • omawia warunki klimatyczne w Europie • charakteryzuje czynniki kształtujące klimat w Polsce • omawia wpływ głównych mas powietrza na klimat i pogodę w Polsce • odczytuje wartości temperatury powietrza i wielkość opadów atmosferycznych z klimatogramów • wyjaśnia, jak powstają najważniejsze wiatry lokalne w Polsce • wyjaśnia, na czym polega asymetria dorzeczy Wisły i Odry • opisuje na podstawie mapy cechy oraz walory Wisły i Odry 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje pogodę kształtowaną przez główne masy powietrza napływające nad teren Polski • opisuje na podstawie map tematycznych rozkład temperatury powietrza oraz opadów atmosferycznych w Polsce • omawia ważniejsze typy jezior w Polsce • analizuje konsekwencje stosowania różnych metod ochrony przeciwpowodziowej • omawia największe powodzie w Polsce <p>i ich skutki</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia niszczącą i budującą działalność Bałtyku • omawia procesy i czynniki glebotwórcze • opisuje typy lasów w Polsce • opisuje unikalne na skalę światową obiekty przyrodnicze objęte ochroną 	<p>i jezior w Polsce</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia na wybranych przykładach wpływ wylesiania dorzeczy, regulacji koryt rzecznych, stanu wałów przeciwpowodziowych, zabudowy obszarów zalewowych i sztucznych zbiorników wodnych na wezbrania oraz występowanie i skutki powodzi w Polsce • wymienia główne źródła zanieczyszczeń Morza Bałtyckiego • ocenia przydatność przyrodniczą i gospodarczą lasów w Polsce • podaje argumenty przemawiające za koniecznością zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego • planuje wycieczkę do parku narodowego lub rezerwatu przyrody
--	--	--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> · wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Źródło, rzeka główna, dopływ, system rzeczny, dorzecze, zlewisko, ujście deltowe, ujście lejcowate</i> • wskazuje na mapie główne rzeki Europy i Polski • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>powódź, dolina rzeczna, koryto rzeczne, obszar zalewowy, sztuczny zbiornik wodny, retencja naturalna</i> • wymienia przyczyny powodzi w Polsce · określa na podstawie mapy ogólnogeograficznej położenie Morza Bałtyckiego · wskazuje na mapie Morza Bałtyckiego jego największe zatoki, wyspy i cieśniny · omawia linię brzegową Bałtyku • podaje główne cechy fizyczne Bałtyku • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gleba, czynniki glebotwórcze, poziomy glebowe</i> 	<ul style="list-style-type: none"> · omawia wielkość i głębokość Bałtyku • charakteryzuje temperaturę wód oraz zasolenie Bałtyku na tle innych mórz świata • opisuje świat roślin i zwierząt Bałtyku · opisuje wybrane typy gleb w Polsce • przedstawia na podstawie mapy tematycznej rozmieszczenie gleb na obszarze Polski • omawia na podstawie danych statystycznych wskaźnik lesistości Polski • omawia strukturę gatunkową lasów w Polsce • podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody na obszarze wybranego regionu · charakteryzuje wybrane parki narodowe w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki sprzyjające powodziom w Polsce · określa rolę przeciwpowodziową sztucznych zbiorników · charakteryzuje i rozpoznaje typy wybrzeży Bałtyku · omawia powstawanie gleby · wyróżnia najważniejsze cechy wybranych typów gleb na podstawie profili glebowych · omawia funkcje lasów · omawia na podstawie mapy Polski przestrzenne zróżnicowanie lesistości w Polsce · ocenia rolę parków narodowych i innych form ochrony przyrody w zachowaniu naturalnych walorów środowiska przyrodniczego 	<p>na terenie Polski</p>	
--	---	--	--------------------------	--

<ul style="list-style-type: none">• wymienia typy gleb w Polsce• wyjaśnia znaczenie terminu <i>lesistość</i>• wymienia różne rodzaje lasów w Polsce• wymienia formy ochrony przyrody w Polsce• wskazuje parki narodowe na mapie Polski				
2. Ludność i urbanizacja w Polsce				

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · wymienia nazwy państw sąsiadujących z Polską · wskazuje na mapie administracyjnej Polski poszczególne województwa i ich stolice · wyjaśnia znaczenie terminów: <i>przyrost naturalny, współczynnik przyrostu naturalnego, wyż demograficzny, niż demograficzny</i> · wymienia na podstawie danych statystycznych państwa o różnym współczynniku przyrostu naturalnego w Europie · wyjaśnia znaczenie terminów: <i>piramida płci i wieku, średnia długość trwania życia</i> · odczytuje dane dotyczące struktury płci i wieku oraz średniej długości trwania życia w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · wymienia przykłady terytoriów zależnych należących do państw europejskich • prezentuje na podstawie danych statystycznych zmiany liczby ludności Europy i Polski po II wojnie światowej • omawia na podstawie wykresu przyrost naturalny w Polsce w latach 1946–2018 • omawia przestrzenne zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego w Polsce • omawia na podstawie danych statystycznych średnią długość trwania życia Polaków na tle europejskich społeczeństw • wyjaśnia, czym są ekonomiczne grupy wieku · wyjaśnia przyczyny zróżnicowania gęstości zaludnienia w Polsce · omawia na podstawie mapy tematycznej przestrzenne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · omawia zmiany na mapie politycznej Europy w drugiej połowie XX w. • oblicza współczynnik przyrostu naturalnego • podaje przyczyny zróżnicowania przyrostu naturalnego w Europie i w Polsce • omawia czynniki wpływające na liczbę urodzeń w Polsce • porównuje udział poszczególnych grup wiekowych ludności w Polsce na podstawie danych statystycznych • oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia Polski • opisuje na podstawie mapy cechy rozmieszczenia ludności w Polsce · opisuje skutki migracji zagranicznych w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · omawia podział administracyjny Polski • omawia na podstawie danych statystycznych uwarunkowania przyrostu naturalnego w Polsce na tle Europy • omawia strukturę płci i strukturę wieku ludności Polski na tle tych struktur w wybranych państwach europejskich na podstawie piramidy płci i wieku • omawia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w wybranych państwach Europy i Polski · oblicza przyrost rzeczywisty i współczynnik przyrostu rzeczywistego w Polsce • charakteryzuje skutki migracji wewnętrznych w Polsce · wyjaśnia wpływ migracji na strukturę wieku ludności obszarów wiejskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · analizuje na podstawie dostępnych Źródeł ekonomiczne skutki utrzymywania się niskich lub ujemnych wartości współczynnika przyrostu naturalnego w krajach Europy i Polski • analizuje konsekwencje starzenia się społeczeństwa europejskiego • analizuje skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce • ocenia skutki migracji zagranicznych w Polsce i w Europie · ukazuje na wybranych przykładach wpływ procesów migracyjnych na strukturę wieku i zmiany zaludnienia obszarów wiejskich • omawia na podstawie dostępnych Źródeł problemy mniejszości narodowych w Europie i w Polsce
--	--	--	--	--

<p>Polsce na podstawie danych statystycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> · wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i> · wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce · wyjaśnia znaczenie terminów: <i>migracja, emigracja, imigracja, saldo migracji, przyrost rzeczywisty, współczynnik przyrostu rzeczywistego</i> · wyjaśnia znaczenie terminu <i>migracje wewnętrzne</i> · wymienia przyczyny migracji wewnętrznych · odczytuje dane dotyczące wielkości i kierunków emigracji z Polski · wymienia główne skupiska Polonii · wymienia mniejszości narodowe w Polsce 	<p>zróźnicowanie gęstości zaludnienia</p> <p>w Polsce</p> <ul style="list-style-type: none"> · podaje najważniejsze cechy migracji wewnętrznych w Polsce · wymienia główne przyczyny migracji zagranicznych w Polsce · określa kierunki napływu imigrantów do Polski · wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego obszary o dużym wzroście liczby ludności · charakteryzuje mniejszości narodowe, mniejszości etniczne i społeczności etniczne w Polsce · podaje przyczyny bezrobocia w Polsce · porównuje wielkość bezrobocia w Polsce i innych krajach europejskich na podstawie danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje przyrost rzeczywisty ludności w Polsce i w wybranych państwach Europy • omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce · wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego gminy o dużym spadku liczby ludności · analizuje współczynnik salda migracji <p>na przykładzie województw zachodniopomorskiego i podlaskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje strukturę narodowościową ludności Polski ze strukturą narodowościową ludności w wybranych państwach europejskich • określa na podstawie danych statystycznych różnice między strukturą zatrudnienia ludności w poszczególnych województwach • porównuje stopę bezrobocia w wybranych krajach europejskich 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny rozmieszczenia mniejszości narodowych w Polsce • przedstawia strukturę wyznaniową Polaków na tle innych państw Europy • omawia strukturę zatrudnienia wg działów gospodarki w poszczególnych województwach • analizuje wielkość miast w Polsce i ich rozmieszczenie wg grup wielkościowych • omawia pozytywne i negatywne skutki urbanizacji · omawia wpływ migracji do stref podmiejskich na przekształcenie struktury demograficznej okolic Krakowa i Warszawy · określa zmiany w użytkowaniu i zagospodarowaniu stref podmiejskich na przykładzie Krakowa i Warszawy 	<ul style="list-style-type: none"> · analizuje na podstawie dostępnych Źródeł skutki bezrobocia w Polsce • omawia na podstawie dostępnych Źródeł zmiany zachodzące w procesie urbanizacji w Polsce po II wojnie Światowej · identyfikuje na wybranych przykładach związki między rozwojem dużych miast a zmianami w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu, w stylu zabudowy oraz w strukturze demograficznej w strefach podmiejskich
--	--	---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> · wskazuje na mapie Polski regiony zamieszkiwane przez mniejszości narodowe · wyjaśnia znaczenie terminów: <i>struktura zatrudnienia, bezrobocie, stopa bezrobocia, ludność aktywna zawodowo</i> · odczytuje z danych statystycznych wielkość zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki · odczytuje z mapy zróżnicowanie przestrzenne bezrobocia w Polsce <p>i w Europie</p> <ul style="list-style-type: none"> · wyjaśnia znaczenie terminów: <i>miasto, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja monocentryczna, aglomeracja policentryczna (konurbacja)</i> · wymienia największe miasta Polski <p>i wskazuje je na mapie</p> <ul style="list-style-type: none"> · wymienia funkcje miast 	<ul style="list-style-type: none"> · podaje przyczyny rozwoju największych miast w Polsce · podaje przykłady miast o różnych funkcjach w Polsce · wymienia typy zespołów miejskich <p>w Polsce i podaje ich przykłady</p> <ul style="list-style-type: none"> · wskazuje różnice między aglomeracją monocentryczną a aglomeracją policentryczną · omawia przyczyny migracji do stref podmiejskich 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje funkcje wybranych miast w Polsce • omawia przyczyny rozwoju miast w Polsce • porównuje wskaźnik urbanizacji w Polsce i wybranych krajach Europy • analizuje rozmieszczenie oraz wielkość miast w Polsce <ul style="list-style-type: none"> · omawia na podstawie map tematycznych zmiany liczby ludności <p>w strefach podmiejskich Krakowa i Warszawy</p>		
--	---	---	--	--

<ul style="list-style-type: none">· odczytuje z danych statystycznych wskaźnik urbanizacji w Polsce <p>i w wybranych krajach Europy</p> <ul style="list-style-type: none">· wymienia przyczyny migracji do stref podmiejskich· wymienia przyczyny wyludniania się wsi oddalonych od dużych miast				
3. Rolnictwo i przemysł Polski				

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · wymienia funkcje rolnictwa • wymienia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa w Polsce • wymienia na podstawie map tematycznych regiony rolnicze w Polsce • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plon, zbiór, areal</i> • wymienia główne uprawy w Polsce • wskazuje na mapie główne obszary upraw w Polsce • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>chów, pogłowie</i> • wymienia główne zwierzęta gospodarskie w Polsce • wskazuje na mapie obszary chowu zwierząt gospodarskich • dokonuje podziału przemysłu na sekcje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · opisuje warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce · prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę wielkościową gospodarstw rolnych w Polsce · przedstawia znaczenie gospodarcze głównych upraw w Polsce · prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę upraw w Polsce · wymienia główne rejony warzywnictwa i sadownictwa w Polsce · przedstawia znaczenie gospodarcze produkcji zwierzęcej w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · przedstawia rolnictwo jako sektor gospodarki oraz jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju • charakteryzuje regiony rolnicze o najkorzystniejszych warunkach do produkcji rolnej w Polsce • przedstawia strukturę użytkowania ziemi w Polsce na tle innych krajów Europy • prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę chowu zwierząt gospodarskich w Polsce • przedstawia przemysł jako sektor gospodarki i jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju • opisuje rozmieszczenie przemysłu w Polsce · omawia strukturę zatrudnienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · omawia poziom mechanizacji i chemizacji rolnictwa w Polsce • charakteryzuje czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw w Polsce • porównuje produkcję roślinną w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy • porównuje produkcję zwierzęcą w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy • omawia rozwój przemysłu w Polsce po II wojnie światowej • analizuje przyczyny i skutki restrukturyzacji polskiego przemysłu · opisuje zmiany, które zaszły w strukturze produkcji po 1989 roku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · przedstawia korzyści dla polskiego rolnictwa wynikające z członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej • dokonuje na podstawie danych statystycznych analizy zmian pogłowia wybranych zwierząt gospodarskich w Polsce po 2000 roku i wyjaśnia ich przyczyny · wykazuje na podstawie dostępnych Źródeł wpływ przemian politycznych i gospodarczych w Polsce po 1998 roku na zmiany struktury zatrudnienia w wybranych regionach kraju · analizuje na wybranych przykładach warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze sprzyjające produkcji energii ze źródeł odnawialnych
---	---	---	--	--

<p>i działy</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia funkcje przemysłu <p>· wymienia podstawowe cechy gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowej</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia Źródła energii • wymienia typy elektrowni • wskazuje na mapie największe elektrownie w Polsce <p>· wymienia główne Źródła energii w województwach pomorskim i łódzkim</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia największe porty morskie w Polsce i wskazuje je na mapie <p>· wymienia Źródła zanieczyszczeń Środowiska przyrodniczego</p> <p>· podaje przyczyny kwaśnych opadów</p>	<ul style="list-style-type: none"> · wymienia czynniki lokalizacji chowu bydła, trzody chlewnej i drobiu w Polsce · omawia cechy polskiego przemysłu · wymienia przyczyny zmian w strukturze przemysłu Polski · omawia cechy gospodarki Polski przed 1989 rokiem i po nim · lokalizuje na mapie Polski elektrownie ciepne, wodne i niekonwencjonalne · opisuje wielkość produkcji energii elektrycznej ze Źródeł odnawialnych · podaje przyczyny rozwoju energetyki wiatrowej i słonecznej w województwach pomorskim i łódzkim · opisuje na podstawie danych statystycznych wielkość przeładunków w polskich portach morskich · omawia rodzaje zanieczyszczeń i ich Źródła 	<p>w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej przed 1989 rokiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce na tle wybranych krajów Europy · wyjaśnia wpływ warunków pozaprzyrodniczych na wykorzystanie OZE w województwach pomorskim i łódzkim • opisuje na podstawie danych statystycznych strukturę przeładunków w polskich portach morskich • opisuje strukturę połowów ryb w Polsce · charakteryzuje wpływ poszczególnych sektorów gospodarki na stan Środowiska • wymienia Źródła zanieczyszczeń komunalnych 	<p>w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia na podstawie dostępnych Źródeł zmiany zachodzące współcześnie w polskiej energetyce · wymienia korzyści płynące z wykorzystania Źródeł odnawialnych do produkcji energii · analizuje dane statystyczne dotyczące liczby farm wiatrowych w Łódzkim i Pomorskiem • określa na podstawie dostępnych Źródeł uwarunkowania rozwoju gospodarki morskiej w Polsce • omawia rozwój przemysłu stocznioowego w Polsce · analizuje na podstawie danych statystycznych stopień zanieczyszczenia wód śródlądowych 	<p>i nieodnawialnych lub ograniczające tę produkcję oraz określa ich wpływ na rozwój energetyki</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia perspektywy rozwoju gospodarki morskiej w Polsce · ustala na podstawie dostępnych Źródeł, w których regionach w Polsce występuje największe zanieczyszczenie Środowiska przyrodniczego
---	---	---	---	---

			<ul style="list-style-type: none">• omawia skutki zanieczyszczenia środowiska naturalnego	
4. Usługi w Polsce				

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · podaje przykłady różnych rodzajów usług w Polsce · wyjaśnia znaczenie terminu <i>komunikacja</i> · wyróżnia rodzaje transportu w Polsce · wskazuje na mapie Polski porty morskie oraz lotnicze · wyróżnia rodzaje łączności · wyjaśnia znaczenie terminów: <i>centra logistyczne, spedycja</i> · wyjaśnia znaczenie terminów: <i>eksport, import, bilans handlu zagranicznego</i> · wymienia państwa będące głównymi partnerami handlowymi Polski · wyjaśnia znaczenie terminów: <i>turystyka, walory turystyczne, infrastruktura turystyczna</i> · wymienia regiony turystyczne Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · omawia zróżnicowanie usług w Polsce • omawia rodzaje transportu lądowego w Polsce • omawia na podstawie map tematycznych gęstość dróg kołowych w Polsce • omawia na podstawie map tematycznych gęstość sieci kolejowej w Polsce • omawia na podstawie danych statystycznych stan morskiej floty transportowej w Polsce · omawia na podstawie mapy sieć autostrad i dróg ekspresowych • wymienia towary, które dominują w polskim handlu zagranicznym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · przedstawia usługi jako sektor gospodarki oraz ich rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju • charakteryzuje udział poszczególnych rodzajów transportu w przewozach pasażerów i ładunków • omawia ruch pasażerski w portach lotniczych Polski • podaje przyczyny nierównomiernego dostępu do środków łączności na terenie Polski · wymienia główne inwestycje przemysłowe we Wrocławiu i w jego okolicach · wskazuje na mapie tematycznej przykłady miejsc, w których przebieg autostrad i dróg ekspresowych sprzyja powstawaniu centrów logistycznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · wyjaśnia przyczyny zróżnicowania sieci transportowej w Polsce • określa znaczenie transportu w rozwoju gospodarczym Polski • prezentuje na podstawie dostępnych Źródeł problemy polskiego transportu wodnego i lotniczego • określa znaczenie łączności w rozwoju gospodarczym Polski · omawia rolę transportu morskiego w rozwoju innych działów gospodarki • ocenia znaczenie handlu zagranicznego dla polskiej gospodarki • analizuje na podstawie dostępnych Źródeł wpływ z turystyki w Polsce i w wybranych krajach Europy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · identyfikuje związki między przebiegiem autostrad a lokalizacją przedsiębiorstw przemysłowych oraz centrów logistycznych i handlowych na wybranym obszarze kraju · identyfikuje związki między transportem morskim a lokalizacją inwestycji przemysłowych i usługowych na przykładzie Trójmiasta • podaje przykłady sukcesów polskich firm na arenie międzynarodowej · ocenia na podstawie dostępnych Źródeł poziom rozwoju turystyki zagranicznej w Polsce na tle innych krajów Europy • omawia na podstawie dostępnych Źródeł zmiany, które zaszły
--	--	--	---	--

<p>i wskazuje je na mapie</p> <ul style="list-style-type: none"> · wymienia główne atrakcje turystyczne wybrzeża Bałtyku i Małopolski 	<ul style="list-style-type: none"> · wymienia rodzaje usług, które rozwijają się dzięki wzrostowi ruchu turystycznego • omawia czynniki rozwoju turystyki • wymienia polskie obiekty znajdujące się na <i>Liście Światowego dziedzictwa UNESCO</i> i wskazuje je na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny niskiego salda bilansu handlu zagranicznego w Polsce • charakteryzuje polskie obiekty znajdujące się na <i>Liście Światowego dziedzictwa UNESCO</i> • charakteryzuje na przykładach walory turystyczne Polski · wskazuje na mapie położenie głównych atrakcji wybrzeża Bałtyku i Małopolski 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia na podstawie dostępnych Źródeł atrakcyjność turystyczną wybranego regionu Polski · analizuje dane statystyczne dotyczące ruchu turystycznego nad Morzem Bałtyckim i w Krakowie · określa wpływ walorów przyrodniczych wybrzeża Bałtyku oraz dziedzictwa kulturowego Małopolski na rozwój turystyki na tych obszarach 	<p>w geograficznych kierunkach wymiany międzynarodowej Polski</p>
<p>5. Mój region i moja mała ojczyzna</p>				

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · wyjaśnia znaczenie terminu <i>region</i> • wskazuje położenie swojego regionu <p>na mapie ogólnogeograficznej Polski</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej sąsiednie regiony • wymienia najważniejsze walory przyrodnicze regionu • wyjaśnia znaczenie terminu <i>mała ojczyzna</i> • wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski, na mapie topograficznej lub <p>na planie miasta obszar małej ojczyzny</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia źródła informacji o małej ojczyźnie • wymienia walory środowiska geograficznego małej ojczyzny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · charakteryzuje środowisko przyrodnicze regionu oraz określa jego główne cechy na podstawie map tematycznych • rozpoznaje skały występujące <p>w regionie miejsca zamieszkania</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyróżnia najważniejsze cechy gospodarki regionu na podstawie danych statystycznych i map tematycznych • określa obszar utożsamiany z własną małą ojczyzną jako symboliczną przestrzeń w wymiarze lokalnym • rozpoznaje w terenie obiekty charakterystyczne dla małej ojczyzny <p>i decydujące o jej atrakcyjności</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · wyjaśnia uwarunkowania zróżnicowania środowiska przyrodniczego w swoim regionie • analizuje genezę rzeźby terenu swojego regionu • prezentuje główne cechy struktury demograficznej ludności regionu • prezentuje główne cechy gospodarki regionu • opisuje walory środowiska geograficznego małej ojczyzny • omawia historię małej ojczyzny <p>na podstawie dostępnych źródeł</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · przedstawia w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) przyrodnicze i kulturowe walory swojego regionu • prezentuje na podstawie informacji wyszukanych w różnych źródłach i w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) atrakcyjność osadniczą oraz gospodarczą małej ojczyzny jako miejsca zamieszkania i rozwoju określonej działalności gospodarczej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektuje na podstawie wyszukanych informacji trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie • wykazuje na podstawie obserwacji terenowych przeprowadzonych <p>w wybranym miejscu własnego regionu zależności między elementami środowiska geograficznego</p> <ul style="list-style-type: none"> • planuje wycieczkę po swojej małej ojczyźnie • projektuje na podstawie własnych obserwacji terenowych działania służące zachowaniu walorów środowiska geograficznego (przyrodniczego i kulturowego) oraz poprawie warunków życia lokalnej społeczności · podaje przykłady osiągnięć Polaków <p>w różnych dziedzinach życia społeczno-</p>
--	--	---	--	---

				-gospodarczego na arenie międzynarodowej
--	--	--	--	--

[1] Szarym kolorem oznaczono dodatkowe wymagania edukacyjne.